

mogel zadeti § 17. loc. cit. tako, da bi ne bile več vloge v pravnih sporih zaradi manj nego 50 gld., da torej veljata oba paragrafa 17. in 19. loc. cit., da pa potem ni kolekovati drugopisa itd. po 36 kr., nego le prvopis in tudi tega le na prvi poli.

Temu rekurzu je ugodila tretja inštanca z odločbo c. kr. finančnega ministerstva z dne 10. majnika 1890, št. 2592: »ker je nacijonovana dva istopisa prošnje de pr. 11. novembra 1888, št. 26.396 za vknjižbo zvršilne zastavne pravice zaradi 44 gld. 50 kr., glede vrednosti spornega predmeta, bilo kolekovati samo z 12 kr.«

Dr. P.

Književna poročila.

Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku. II. zvezek. Kazensko-pravdni red z dne 23. maja 1873 šte. 119 državnega zakonika z dodanim izvršitvenim propisom in drugimi zakoni in ukazi, kazenski prestoppek zadevajočimi. I. natis. V Ljubljani 1890. Izdalo društvo „Pravnik“ v Ljubljani. Natisnila in založila „Narodna Tiskarna“.

Niti leto dnij, a uže imamo II. zvezek slovenskega „Manz'a“ pred sabo! Prijazni knjižici s „kazenskim zakonom“ pridružila se je ravnokar prav tako prijazna knjižica s „kazensko-pravdnim redom“. Marsikomu je to hitreje, nego je upal. In res, ker je bilo tako dolgo, predno se je to izdavanje oživilo iz občnega mrtvíla, bilo je skoraj upravičeno misliti, da utegne biti jako počasno njegovo napredovanje. Videč sedaj, kakó se stvar vender-le lahko razvija, sme nam biti žal, da se uže pred leti ni storil začetek, ker bi po tem današnji dan lahko imel slovenski jurist popolno zbirko poslovenjenih zakonov, s tem pa tisto knjižnico, katere mu je neizogibno potreba pri uradovanji našemu narodu. Kajti toliko je gotovo: uradnik slovenskega naroda mora poznati slovensko besedilo zakonov, mora to besedilo jemati v podlogo slovenskemu uradovanju, kakor se nemško uradovanje naslanja na nemško besedilo zakonov. A da slovenski uradnik to zahtevo tudi more izpolniti, treba, da ima slovensko besedilo prav tako zbrano pred sabo, kakor je ima pri nemškem uradovanji v sistemno urejenih knjigah-priročnicah. Žal, da je narod, po jednako-pravnosti hrepeneč, prejšnji čas tako močno preziral to potrebo svojega domačega pravištva, da je tako pozno spoznal jo in šele lani jej resno zadoščevati pričel! Sedaj popravlja se zamujeno in, kakor vidimo, primeroma jako hitro, ker uže se bavimo z II. zvezkom „slovenske zbirke zakonov“ v lični, priročni in nepredragi obliki. Na 358 straneh obsega ta zvezek kazensko-pravdni red z dodatkom: I. izvršitveni propis; II. zakon o začasnem ustavljanji porot; III. zakon, kako se sestavljajo imeniki porotnikov; IV. zakone o pristojnosti vojnih sodišč:

1. o področji vojnih sodišč, 2. o izpremeni § 3 zak. z dne 20. maja 1869 (drž. zak. št. 78) glede področja vojnih sodišč, 3. kako se izvršuje sodna oblast nad deželno brambo; V. zakon o c. kr. orožništvu za kraljevine in dežele, zastopane v drž. zboru; VI. naredba za sodno oblast o kaznivih dejanjih, katere storé kaznjenci, dokler so v kaznilnici. Za tem je „zaznamek v tem zvezku natisnenih, oziroma navedenih zakonov, naredeb in ukazov“ in zaznamek“ razsodb kasacijskega dvora, v tem zvezku navedenih“, a naposled stvarno „abecedno kazalo“. Obsega torej ta zvezek vse tisto, česar res zahteva vsakdanja kazensko-pravdna praksa in če so izpuščeni tisti propisi, ki jih poleg tega ima v sebi dotični zvezek Manz'ove zbirke, so to takšni, ki se ne tičejo vnanjega slovenskega uradovanja, in jih je torej lahko pogrešati v naši zbirki; a omenjati je, da se nekateri zakoni, ki jih ima Manz ob enem 3 „kazensko-pravdnim redom“, n. pr. zakon v varstvo osebne prostosti, zakon v varstvo hišne pravice i. t. d., nahajajo uže v I. zvezku naše zbirke pri kaeenskem zakonu, kar je vsekakor umestniše. — Uravnan je ta zvezek tako, kakor zvezek I. Pod posameznimi paragrafi so ponekod načelno-vážne razsodbe kasacijskega dvora tudi iz najnovejše dobe. A izostale so „terminologične opombe“, ki jih ima I. zvezek, to pa zategadelj, ker so prevodi zakonov v II. zvezku iz novejše dobe, nekaj jako dobri, sploh pa ustrezajoči očiščeni knjižni slovenščini. Novo je v tem zvezku „abecedno kazalo“, katero je prav vestno sestavil gosp. dr. E. Volčič, c. kr. okr. sod. pristav v Žužemberku, ter z njim povečal rabnost in vrednost tega zvezka. Ostalo je priredil, zbral, pregledal in popravil g. dr. Jak. Kavčič, c. kr. drž. pravd. substitut v Ljubljani. Načel se je držal istih, kakor pri I. zvezku. Več nam pojasnjujejo „vvodne besede“ k II. zvezku, kjer piše:

„V tem zvezku sem zbral one zakone in ukaze, ki urejujejo in določajo kazensko-sodni postopek in pristojnost kazenskih sodišč. „Navodila kazenskim sodiščem“ z dne 16. junija 1854 drž. zak. št. 165, katero je v marsičem razveljavljeno in predrugačeno, nisem sprejel v polnem obsegu v ta zvezek, pač pa dodal „zvršitvenemu propisu“ one paragrafe tega navodila, na katere se tamo izrečno sklicuje. Potreben pa se mi je zdel zakon o c. kr. orožništvu, ker imajo kazenska sodišča mnogo opravka in dotike s c. kr. orožništvom in je toraj za vsakdanje poslovanje vážno poznati natanko dotična zakonita določila. — Najobširnejši del tega zvezka je kazensko pravdni red, ki je ponatisnen iz državnega zakonika ter bistveno neizpremenjen v zlogu in besedi; kar in kjer sem ga pa predrugačil, bilo je to neogibno potrebno. — V državnem zakoniku z leta 1873, kos XLII. nahaja se namreč, razen nekaj očitivnih tiskovnih pogreškov, tudi več stvarnih napak, katere sem zasledil pri natančnem pregledu prevoda primerjaje ga z izvirnim nemškim besedilom. Tako stoji n. pr.: v § 13. zadnji odstavek: „hudodelstva ali prestopka“, biti pa mora; hudodelstava ali pregreška“; v § 128. konec drugega odstavka se bere: „ter se mora brez odloga zgoditi“, a po izvirniku se mora glasiti: „in če se more brez odloga zgoditi“, v zadnji vrsti §. 143. je rečeno: „z zaporom do šest mesecev“, prav pa je: „z zaporom do šest tednov“; prvi odstavek §. 177. ni prav po-

slovenjen in mesto: „... smejo tudi ... brez pismenega ukaza koga s potiro preganjati in človeka, kateri je hudodelstva ali pregreška sumen, začasno pripreti ...“, mora se pravilno glasiti „... smejo tudi ... brez pismenega ukaza onega, kdor je hudodelstva ali pregreška sumen, s potiro preganjati in začasno pripreti ...“, kar ima ves drug pomen; v §. 210. tretjem odstavku stoji: „poslušavši državnega pravdnika“, a biti mora: „poslušavši višjega državnega pravdnika“; istotako je predzadnji odstavek §. 152. v tem napačno poslovenjen, da se glasi: „Zapisniki ogle dni in o mnenji zvedencev“ mesto pravilno: „Zapisniki o ogledu in izvidu (Befund) zvedencev“, kajti „mnenje“ pomenja „Gutachten“; enako napačen je tudi prevod §. 387 v prvem odstavku, glaseč se: „... obsegajo troške za ... svečavo, za kake reči, ki bi mu jih bilo omisliti, kakor tudi za snaženje prtenine in druge obleke“, mesto: „... obsegajo troške za ... svečavo, za potrebno napravo, kakor tudi za snaženje „perila in druge obleke“ („die etwa nöthige Beischaffung, sowie die Reinigung der Wäsche und Kleidung“); v §. 398. je za besedami: „bolan na umu“ izpuščen odstavek: „ali če je na telesu hudo bolan“; v §. 406. stoji: „... pri katerem drugem sodnem dvoru njegovega okoliša“, mesto: „... pri katerem drugem sodišču njegovega okoliša“, kajti navadno so ta sodišča ravno okrajna sodišča, ne pa sodni dvori. — Te in druge enake stvarne napake sem iz besedila odstranil in popravil v zmislu in po besedah izvirnika. Taka stvarna napaka nahaja se tudi v §. 180. zadnji odstavek, kjer je nemški stavek: „oder wenn einer der im §. 175. Z. 3. erwähnten Fälle eintritt“ poslovenjen z „ter nastopi ...“, mesto „ali če nastopi ...“; v §. 177 stoji v 24. mesto 48. urah; žal da sem to prezrl in moral popravek le med tiskovne pogreške dejati. — Kazenskopravdni red se je dalje na nekaterih mestih prav prosto slovenil; tako n. pr. takoj prvi stavek §. 2: „Kaznjiva dejanja se sodno ne preganjajo nego če obtožitelj tako predlaga“ (Die gerichtliche Verfolgung der strafbaren Handlungen tritt nur auf Antrag eines Anklägers ein). Popravil sem besedilo držeč se izvirnika tako: „Kaznjiva dejanja se sodno preganjajo samo na predlog kakega obtožitelja“, ker se mi ne zdi prav, da bi se slovenilo v negativni obliki to, kar se glasi v izvirniku pozitivno. Kjer sem dobil še kako enako, od izvirnika preveč se oddaljujočo verzijo, sem jo popravil tako, da sem se približal izvirniku. — Izraze sem puščal, kakor jih ima prevod v državnem zakoniku; samo tam, kjer se rabi za isti pojem in nemški izraz po več slovenskih (eden navadno v oklepu), sem se odločil za enega, katerega sem se potem dosledno držal; n. pr.: nemški: „Verwahrungshaft“ je slovenjeno enkrat: „pod stražo vzeti“ (§. 24), drugič pa: „v pripor vzeti ali začasno pripreti“ (§. 175); jaz sem sprejel izraz: pripor, začasno pripreti. „Die Nichtigkeitsbeschwerde ergreifen“ sloveni se enkrat: „pritožbo o ničnosti sprožiti“ (§. 281), drugič: „pritožbe o ničnosti se poprijeti“ (§. 282), tretjič pa: „pritožbo o ničnosti pognati“ (§. 290); naj pogostejše se rabi „pritožbe se poprijeti“ in tega izraza sem se tudi jaz držal. — Za „Generalprocurator“ je rabiti „generalni prokurator“, ne pa „glavni prokurator“. — Glede rabe izrazov „zakon, zakonit“ mesto: „postava, postaven“ velja isto, kar sem opomnil v I. zvezku. — Tudi pri uredovanju tega zvezka

sem se oziral na načelno-vážne razsodbe kasacijskega dvora, ki imajo za razlaganje kazensko pravnega reda skoraj še večjo veljavo, nego one materijelnega kazenskega prava: pri posameznih paragrafičih navedel sem jih primerno večje število, ker je vsaka njih v svojem pomenu važna in ozira vredna; segajo pa te razsodbe do najnovejšega časa in iz njih se lahko natanko spoznajo nazori kasacijskega dvora, kateri podaja s svojimi razsodbami vsakdanjemu pravosodju najboljši in najzanesljivejši komentar h kazenskopravnemu redu. — S tem zvezkom „zbirke avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku“ rešujem dano besedo, ki me je vezala sodelovati pri tem važnem in težavnem, pa silno potrebnem podjetji. — Polagaje pero iz rok želim iskreno, da naj to podjetje pod zavetjem marljivega društva „Pravnik“ čvrsto napreduje; le-ta zvezek pa naj se izvoli sprejeti s tisto blagohotnostjo, s katero je bil pozdravljen in sprejet prvi zvezek, in pomore naj postaviti trden temelj slovenski besedi v javnem uradu.“

Posebno priznanje res zasluži gosp. dr. Kavčič za to, da je očistil sicer lepe prevode v drž. zakoniku rečenih velikih zmot. Mi smo tudi sicer za trdno uverjeni, da gosp. prireditelj, vešč stvari in vnet za svojo nalogo, tudi le-tega zvezka ni dal prej iz rok, dokler ga ni sodil popolnem zanesljivega za slovensko uradovanje. Jezika sicer ni popravljal; če pa se ne strinjamo tu in tam s kako besedo ali obliko, svesti smo si tudi, da je dotično popravljanje le zelo postranski namen naši sedanjji zbirki. Sosebno prevodi v tem zvezku so pa takšni, da jezikovnega popravila le malo potrebujejo, nego priporočamo tovarišem, naj jih prebirajo, ker v njih nahajajo mnogo lepe slovenščine. Ako gosp. dr. Kavčič pravi, da s tem zvezkom rešuje dano besedo, potrjujemo mu to radi, a z dodatkom, da je besedo rešil častno in velezaslužno, da je z izdanima zvezkoma, okolo katerih se je trudil poldrugo leto, udolžil si vse slovenske juriste in ves narod. Vender pa upamo, da se ne čuti povse odvezanega, nego da ga kmalu srečamo uprav tudi pri „zbirki slovenskih zakonov“. Priporočila za ta zvezek pri občinstvu menda ni treba, smemo se tudi takó nadejati, da bode po njem seglo z istim veseljem in tako mnogoštevilno, kakor po prvem. Potem je tudi gotovo, da bodeta društvo „Pravnik“ in „Narodna Tiskarna“ prišla kmalu s III. zvezkom na dan, na pomoč slovenskemu uradovanju! (Gl. denašuji inserat)

Državni zakonik v slovenski izdaji. Kos LV. Izdan in razposlan dne 10. oktobra 1889. 156. Ukaz ministra za bogočastje in uk v porazumu s poljedelskim ministrom od 18. septembra 1889, s katerim se izpreminjajo §a 2. in 3., in pa odstvek 1. §a 4. ukaza od 20. avgusta 1884 (Drž. zak. št. 145), o uvedbi teoretičnih državnih preskušenj za kulturno-tehnični uk na visoki šoli za zemljedelstvo na Dunaji. 157. Razglas finančnega ministerstva od 2. oktobra 1889, o pooblastilu podružnice kraljeve ogrske velike colnije v Budimpešti, postavljene v petrolejevi čistilnici kraljeve ogrske delne družbe za prečiščanje petroleja poleg budimpeštansko-franco-mestnega vlakorednega kolodvora kraljevih ogrskih državnih železnic, za cola prosto odpravljanje praznih rabljenih lesenih petrolejevih sodov. 158. Razpis ministra za bogočastje in uk od 2. oktobra 1889, rektorstvu visoke šole za zemljedelstvo na Dunaji, o pripušcanji kandidatov državnega gozdar-

stva, kateri, dovršivši enoletno gozdarsko prakso, odslužujejo prezentno službo za enoletne dobrovoljce, k imatrikulaciji na imenovani visoki šoli. 159. Ukaz pravosodnega ministerstva od 5. oktobra 1889, da se občina Torskie odkazuje okolišu okrajnega sodišča Tluste v Galiciji. 160. Ukaz ministerstva notranjih stvari od 5. oktobra 1889, o delitvi političnih okrajev Hernals in Sechshaus in ustanovi dveh novih okrajnih glavarstev v Währing-u in Hietzingu z istočasno opustitvijo okrajnega glavarstva Lilienfeld. 161. Cesarski ukaz od 6. oktobra 1889, da se iz državnih sredstev podeljujejo podpore in naprednine s slabo létino in stisko zadetim krajem kraljevine gališke in vladimérske z veliko vojvodino krakovsko, vojvodine gorenje- in dolnje-sleške in vojvodine bukovinske. — Kos LVI. Izdan in razposlan dne 16 oktobra 1889. 162. Razglas ministerstva za deželno bran in finančnega ministerstva od 20. septembra 1889, s katerim se razznanja dodatna uvrstitev občine Log v 5. razred vojaško-stanarinske tarife (Drž. zak. št. 168 iz l. 1885). 163. Razpis finančnega ministerstva od 10. oktobra 1889, o oznamenjanji prašnega cukra (phanega cukra, cukrove moke) iz zacolanega cukra, z uradnimi zapornimi znamkami. (Dalje prihodnjič.)

Drobne vesti.

V Ljubljani, dne 15. junija 1890.

— (Iz kronike društva „Pravnika“.) Društveni izlet, ki je bil zadnjič naznanjen za 8. dan t. m., preložen je na 15. dan t. m. — Odbor razpošilja ravnokar v posebnih pismih navodila za izpisavanje državnih in deželnih zakonikov tistim, ki bodo sodelovali pri teh pripravah za pravno-politično terminologijo nemško-slovensko. Ker v današnjem listu ni prostora, priobčimo vsebino takega pisma prihodnjič. Vsakemu sotrudniku je oddeljen jeden letnik zakonika, da izpiše nemške in slovenske pravniške besede in fraze iz tistih zakonov, ki se tičejo pravosodja in pa bolj vsakdanje upravne prakse. „Quoad materiam“ bilo je pač vse prepustiti razsodnosti in vestnosti sotrudnika. Formalno navodilo je kratko in obsega le tisto, česar treba, da se doseže namen in da je izpisano gradivo porabno pri redakciji slovárja po svoji točnosti in jednotnosti. Četudi se od sotrudnika zahteva veliko, vendar ni to preveč, nego neizogibno potrebno. Zato je želeti, da se vsakedor tesno drži navodila. Sicer pa: čast vstrajnosti p. n. gg. sotrudnikov pri tem velevažnem, domoljubnem delu!

— (Tiskovna pogreška) sta se vrinila v zadnjo številko „Slov. Pr.“ smisli na kvar. Na strani 137. v vrsti 16 je čitati namestu „navedenega kupa“: „navadnega kupa“, a v vrsti 32.: namestu „pravosodni čin“: „pravorodni (pravotvorni) čin“.

„Slovenski Pravičnik“ izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva „Pravnika“ brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 4 gl., za pol leta 2 gl.

Uredništvo je v Ljubljani, št. 8 na Bregu; upravnništvo pa na Križevniškem trgu št. 7.